

A N K E T A

PISATELJI O SVOJEM DELU

Igor Bratož

UVODNA BESEDA

V tej številki revije začenjamo z novo informativno rubriko, v kateri bomo predstavljali kratke odlomke iz tukajšnjih proznih novitet, vsak odlomek, ki ga bo izbral pisatelj sam, pa bo pospremljen z njegovim kratkim priložnostnim komentarjem o novem delu ali pač sploh s tistim, za kar se mu zdi, da je vredno posebne omembe. Kot je za taka podjetja v navadi, se je povabilu odzvalo precej manj piscev, kakor jih je bilo povabljenih k sodelovanju. Vzroki za to so kajpak različni. Nekateri se tudi niso želeli vkalupiti v nakazane jim okvire in so svoje odgovore, ki naj bi sicer ne bili preobsežni, zastavili precej krajše, drugi ravno narobe, tretji naklonili celo vpogled v nepospravljeno pisateljsko delavnico. Predvsem pa odziv na povabilo uredništva Sodobnosti vsaj delno razgrinja odnos med slovensko kulturno revialistiko in njenimi pišočimi protagonisti, potemtakem odnos, ki ni bil in ni zmeraj povsem razviden, govori pa nenazadnje tako o podobi zdajšnjega »slovenskega literarnega trenutka« in njegovega proznega vogala kot o precej bolj splošnih stvareh.

Najverjetneje se notranjščikom, torej tistim, ki književno in kulturno dogajanje spremljajo od blizu ali pa v njem sodelujejo, odziv na omenjeno povabilo nikakor ne more zdeti presenetljiv. Vsi vemo, koliko publike – in koliko pisateljev – se običajno zbere na tradicionalnih večerih pisateljskega društva, na kako uborno število poslušalcev lahko upajo prireditelji literarnih večerov celo v prestolnem mestu dežele in kakšna pot na primer čaka nepreštevno število najrazličnejših samozaložniških izdaj, a tudi marsikatero s pompom napovedovano in oglaševano noviteto velikih založnikov. Že nekaj let se zdijo stvari pravzaprav prav lepo urejene, ve se – in po negativni plati tudi vidi –, kdo od pišočih si je za pribežališče izbral neliterarne svetove, kdo pač lotil trpinčenja svoje muze z literarno prešibkimi ali zgolj prodajno uspešnimi poskusi, in kdo se lahko pohvali z nadpovprečno pisateljsko kondicijo. Pa je to razvidno tudi iz teh nekaj resnejših literarnih revij, ki jih premoremo? Pravzaprav je, ampak precejkrat se ob branju katere od odličnejših novitet (da, tudi take izhajajo) ne morem znebiti začudenja, kako da nisem mogel odlomka prebrati že kje drugje – namreč tam, kjer je za to edini primeren prostor, v literarni reviji. Prav zaradi takih prepogostih naključij me odziv na povabilo v novo rubriko Sodobnosti ni kaj pretirano presenetil. Je pač že tako, da je mogoče marsikaj izdati na hitro

(mislijo nekateri in se ne zavedajo, da je slovenska literarna zgodovina polna različnih literaturokratskih rešetanj o piramidalnosti in blagohotnih mentorskih nasvetov). Res je tudi, da je marsikdaj več kot mikavna institucija objave po vsaki sili (in temu se težko uprejo uredniki še tako trdnih meril in vodil). Ni pa na tem hudo omejenem in s svojevrstno malostjo obremenjenem trgu – in to se mi zdi najpomembneje – žal nikakršnega licitiranja. Z nobene strani. To je slabo. Tudi bi le težko našli knjigo iz zadnjih desetletij, katere avtor je zanj prejel nedeljeno odobravanje bralcev po stanu in dolžnosti. Je morebiti ravno nemogočnost navduševanja tisto, kar tukajšnji literarni prostor nareja za takega, kakršen je, namreč vse prevečkrat lokalistično zadrt ali brezbržno zaničujoč? Je neustavljivo mešanje generacijskih kriterijev spodbuda ali pa bi bralcem v dobro štelo natančnejše in nadrobnejše razločevanje? Na taka vprašanja so mogoči različni odgovori, morebiti ne bo zvenelo pretirano, da tudi vidmarjanski. Vsak ima svojo ceno. Jo mora imeti.

Pojasnilo uredništva: S pričujočo anketo bi radi uvedli posebno rubriko (pisatelji o sebi in svojem delu), ki bi se pojavljala praviloma v vsaki številki in bi v njej povabljeni avtorji imeli možnost, da tudi sami kaj povedo o delu, ki ga pišejo ali so ga pravkar dokončali.